

REZOLUȚIA

Conferinței naționale

”Proiecte în infrastructură de apă și de canalizare. Experiențe și lecții învățate”

(Chișinău, 17 Septembrie 2019)

Participanții la Conferința națională, desfășurată în vederea diseminării experiențelor acumulate și a lecțiilor învățate pe parcursul implementării proiectelor regionale de infrastructură în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și în vederea dezbaterii problemelor existente în sector:

Considerând faptul că pe parcursul ultimilor ani au fost realizate o serie de proiecte investiționale în domeniul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, care au contribuit la îmbunătățirea calității serviciilor prestate în sector,

Având în vedere modificările recente la Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care au adus noi reglementări privind metodologia de calculare a tarifele, includerea redevenței, a fondului de dezvoltare și regionalizarea serviciilor de AAC,

Cunoscând situația cu privire la rata scăzută de conectare a populației la rețelele noi-create de apeduct și de canalizare,

Având în vedere faptul că nu exista Schema Generală (master plan) a Republicii Moldova de alimentare cu apă și de canalizare, precum și lipsa unei baze normativ-tehnice de reglementare a acestui sector,

Menționând faptul că au fost efectuate licitații publice pentru lucrările de proiectare a rețelelor de apeduct și canalizare de către ADR Nord, Centru și Sud pentru un șir de localități, în baza unor proceduri de licitație conform regulilor aplicate la nivel european, documente de licitație de o calitate superioară care au dat posibilitate companiilor de proiectare din Republica Moldova să-și sporească capacitățile,

Considerând experiență obținută în procesul regionalizării a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare în Republica Moldova, Romania și Germania,

Recunoscând faptul că încă nu au fost atinse rezultatele scontate în domeniul cooperării intercomunitare în scopul dezvoltării în comun a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare,

Având în vedere practica APL-urilor că odată cu transmiterea în gestiune a bunurilor domeniului public aferent serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, se consideră ca este transmisă și responsabilitatea de soluționarea a tuturor problemelor relevante acestora doar de către operator, inclusiv și investițiile,

Menționând faptul că personalul-cheie al operatorilor ce furnizează/prestează serviciul public de alimentare de apă și de canalizare a fost familiarizat cu cele mai bune practici în domeniu prin intermediul vizitelor de studiu, cursurilor de recalificare în cadrul Universității Tehnice din Moldova și la compania Apa Vital Iași,

Recunoscând faptul că sistemul de educație și de formare profesională nu este suficient adaptat cererii de piață a forței de muncă în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare,

În scopul identificării soluțiilor la provocările expuse mai sus, participanții la conferință vin cu o serie de recomandări și propuneri de modificare a politicilor în domeniu, după cum urmează:

Ajustarea și implementarea cadrului legal

1. Guvernul să prezinte Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu Legea nr. 303/2013 și să aducă actele sale normative în concordanță cu legea.
2. ANRE și autoritățile administrației publice locale să elaboreze actele normative prevăzute de Legea nr. 303/2013 și să aducă actele lor normative în concordanță legea. Termenii de elaborare și ajustare a actelor normative trebuie să fie în concordanță cu articolul 39 din Legea nr. 303/2013.
3. Guvernul să determine ministerul care va deține competențele de elaborare a politicilor și a actelor normativ-tehnice pentru domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv elaborarea master-planurilor, construcția și, ulterior, exploatarea infrastructurii aferente acestui domeniu.
4. Ministerul de resort să demareze elaborarea unei serii de acte normativ-tehnice care să reglementeze domeniul de alimentare cu apă și de canalizare, și anume:
 - a) Instrucțiunea privind dezinfectarea apei potabile și a apelor uzate epurate, spălarea și dezinfectarea rezervoarelor de apă și conductelor de apă;
 - b) Normele de timp pentru deservirea tehnică și reparația instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare:
 - Partea I. “Rețelele și instalațiile de alimentare cu apă și de canalizare”;
 - Partea II. “Rețelele de alimentare cu energie electrică, echipamente electrice, aparate de măsurare și control, mijloace de automatizare și lucrări auxiliare.
 - c) Normele de timp pentru lichidarea avariilor la rețelele ingineresti și echipamente;
 - d) Normele de consum a materialelor utilizate pentru întreținerea și repararea utilajelor și echipamentelor de aprovizionare cu apă și de canalizare;
 - e) Normele recomandate de timp, normele de întreținere și de consolidare cu ciment a surselor necentralizate de alimentare cu apă (puțuri de mine și puțuri tubulare, captări din izvoare);
 - f) Instrucțiunea privind crearea stocurilor de rezervă a materialelor și echipamentelor pentru lucrări de avariere și de repunere în funcțiune a sistemelor de alimentare cu apă potabilă și de canalizare. Normele de materiale și echipamente de rezervă pentru lucrări de avariere la întreprinderile de alimentare cu apă și de canalizare);
 - g) Reguli privind securitatea muncii la exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare din Republica Moldova;
 - h) Normativele numărului de salariați pentru întreprinderile de aprovizionare cu apă și de canalizare.
5. Ministerul de resort să demareze elaborarea Modelelor de documente standardizate aferente procedurilor de achiziții de lucrări publice de proiectare pentru domeniul de alimentare cu apă și de canalizare.
6. Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale să inițieze și să aprobe inventarul bunurilor mobile și imobile aparținând domeniului public și celui privat ale unității administrativ-teritoriale, aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în cazul delegării serviciului în conformitate cu Legea 303/2013.

7. Revizuirea, în sensul diminuării, a tarifelor pentru serviciile de înregistrare cadastrală a bunurilor existente sau noi-create, care țin de domeniul de alimentare cu apă și de canalizare și care sunt în proprietatea APL.
8. Să fie interzisă prestarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare operatorilor care nu dețin licența de activitate în domeniul dat.
9. Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Agenția de Stat "Apele Moldovei" (prin serviciul său de administrare și de supraveghere a resurselor de apă) să-și exercite competențele în conformitate cu legislația și să intensifice controlul entităților care nu respectă prevederile legale legate de protecția și explorarea resurselor de apă din fântâni arteziene.
10. Direcția Executivă a AMAC să elaboreze Ghidul practic privind transmiterea bunurilor publice în gestiunea operatorilor de alimentare cu apă și de canalizare.

Promovarea și facilitarea regionalizării serviciilor de AAC

1. Autoritatea competentă să efectueze actualizarea Schemei Generale (master plan) de alimentare cu apă și canalizare, având în vedere procesul de regionalizare a serviciului pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Acest document să ghideze elaborarea și implementarea proiectelor investiționale, iar corectările să poată fi operate doar de către organul care a aprobat schema generală (Guvernul R.M.).
2. Autoritățile responsabile să nu se accepte finanțarea proiectelor de infrastructură în localitățile care nu dispun de schema generală de alimentare cu apă și de canalizare.
3. APL-urile care dețin acțiuni ale operatorilor regionali (cu statut de societate pe acțiuni) să adopte decizii de creștere a capitalului social în entitățile date prin emisie de acțiuni suplimentare și înstrăinarea lor (în baza contribuțiilor efectuate) către APL-urile, în localitățile cărora operatorii regionali prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.
4. Autoritățile publice centrale și locale să încurajeze constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară pentru sectorul de prestări servicii de alimentare cu apă și de canalizare.

Dezvoltarea resurselor umane și a capacităților operatorilor AAC

1. Ministerul de resort, cu suportul proiectelor de asistență tehnică, să elaboreze Manualul Operațional al operatorului de alimentare cu apă și de canalizare, după modelul elaborat în România (care este în totală concordanță cu cerințele legislației Uniunii Europene).
2. Direcția Executivă a AMAC în parteneriat cu Universitatea Tehnică a Moldova să elaboreze Programul de recalificare în domeniul alimentării cu apă și canalizare pentru deținătorii studiilor de Nivel IV (absolvenți ai colegiilor din alte domenii).
3. Să fie instituită practica ca în cazul demisionării conform art. 85 alin. (1) și (4¹) din Codul Muncii sau concedierii conform art.86 alin. (1) lit. g)-r) din Codul Muncii înainte de expirarea termenului prevăzut în Contractul de formare profesională continuă, angajatul să restituie angajatorului suma cheltuită de către acesta în legătură cu formarea lui profesională, proporțional perioadei fără acoperire.

РЕЗОЛЮЦИЯ

Национальной конференции

«Проекты в инфраструктуре водоснабжения и канализации. Опыт и извлеченные уроки»

(Кишинев, 17 сентября 2019 г.)

Участники Национальной конференции, проведенной с целью распространения накопленного опыта и уроков, вынесенных из осуществления региональных инфраструктурных проектов в сфере коммунального водоснабжения и обработки сточных вод, а также для обсуждения существующих проблем в отрасли:

Учитывая тот факт, что за последние годы в области таких коммунальных услуг, как водоснабжение и канализация, был осуществлен ряд инвестиционных проектов, способствовавших повышению качества услуг, предоставляемых в этом секторе,

Принимая во внимание недавние изменения, внесенные в Закон № 303/2013 о публичной услуге водоснабжения и канализации, посредством которых были введены новые правила, касающиеся методологии расчета тарифов, включая погашение задолженностей в определенные сроки, фонд развития и регионализацию услуг ВСК,

Зная о низком уровне подключения населения к недавно созданным водопроводным и канализационным сетям,

Учитывая, что нет Генеральной схемы (генерального плана) Республики Молдова по водоснабжению и канализации, а также отсутствует нормативно-техническая база для регулирования этого сектора,

Отмечая тот факт, что открытые тендеры на проведение работ по проектированию водопроводных и канализационных сетей были проведены АРР «Север», «Центр» и «Юг» для ряда населенных пунктов на основе тендерных процедур в соответствии с правилами, применяемыми на европейском уровне, тендерной документацией высокого качества, что позволило проектным компаниям из Республики Молдова расширить свои возможности,

Опираясь на опыт, накопленный в процессе регионализации таких коммунальных услуг, как водоснабжение и канализация, в Республике Молдова, Румынии и Германии,

Признавая тот факт, что ожидаемые результаты в области сотрудничества между сообществами в целях совместного развития таких коммунальных услуг, как водоснабжение и канализация, все еще не достигнуты,

Принимая во внимание практику МПВ, связанную с тем, что при передаче в управление общественного имущества, имеющего отношение к водоснабжению и канализации, считается, что передается и ответственность за разрешение всех соответствующих проблем, которые предстоит решать только оператору, включая инвестиции,

Упоминая тот факт, что основной персонал операторов, оказывающих/предоставляющих такие коммунальные услуги, как водоснабжение и канализация, ознакомлен с лучшими

практиками в данной области благодаря ознакомительным поездкам, курсам переквалификации в Техническом Университете Молдовы и в компании «Ара Vital» (Яссы),

Признавая тот факт, что система образования и профессиональной подготовки недостаточно адаптирована к рыночному спросу на рабочую силу в сфере таких коммунальных услуг, как водоснабжение и канализация,

В целях выявления путей решения вышеупомянутых проблем участники конференции предлагают ряд рекомендаций и предложений по изменению политики в данной области, а именно:

Изменение и внедрение правовой базы

1. Правительству представить Парламенту предложения по приведению действующего законодательства в соответствие с Законом № 303/2013 и привести свои нормативные акты в соответствие с указанным законом.
2. НАРЭ и органам местного публичного управления разработать нормативные акты, предусмотренные Законом № 303/2013, и привести свои нормативные акты в соответствие с указанным законом. Сроки должны соответствовать статье 39 Закона № 303/2013.
3. Правительству определить министерство, которое будет наделено полномочиями по разработке политики и нормативно-технических актов в области публичной услуге водоснабжения и канализации, включая разработку генеральных планов, строительство и, позднее, эксплуатацию инфраструктуры, связанной с этой областью.
4. Отраслевому министерству приступить к разработке серии нормативно-технических актов, регулирующих область водоснабжения и канализации, и именно:
 - а) Инструкция по обеззараживанию питьевой воды и очищенных сточных вод, промывке и дезинфекции ёмкостных сооружений и трубопроводов;
 - б) Нормы времени на техническое обслуживание и ремонт водопроводных и канализационных сооружений:
Часть I. Водопроводные и канализационные сети и сооружения;
Часть II. Сети электроснабжения, электрооборудование, контрольно-измерительные приборы, средства автоматики и вспомогательные работы;
 - в) Нормы времени на ликвидацию аварий инженерных сетей и оборудования;
 - г) Нормы расхода материалов на техническое обслуживание и ремонт оборудования водопроводно-канализационного хозяйства;
 - д) Рекомендуемые нормы времени и нормы обслуживания на техническое обслуживание, ремонт и тампонаж нецентрализованных источников водоснабжения (шахтные и трубчатые колодцы, каптажи родников);
 - е) Инструкция по созданию резервного запаса материалов и оборудования для аварийно-восстановительных работ на системах питьевого водоснабжения и водоотведения. Нормы аварийных запасов материалов и оборудования на предприятиях водоснабжения и канализации)
 - ж) Правила по охране труда при эксплуатации систем водоснабжения и канализации Республики Молдова;
 - з) Нормативы численности работников на предприятиях водоснабжения и канализации.

5. Отраслевому министерству инициировать разработку стандартизированных моделей документов для процедур публичных закупок проектных работ в области водоснабжения и канализации.
6. Органы совещательной власти административно-территориальных единиц должны инициировать и утвердить инвентаризацию движимого и недвижимого имущества, принадлежащего общественному и частному достоянию административно-территориальной единицы, связанных с публичной услугой водоснабжения и канализации, в случае делегирования в соответствии с Законом 303/2013.
7. Пересмотр, в целях уменьшения, тарифов на услуги по кадастровой регистрации существующего или вновь созданного имущества, относящегося к сфере водоснабжения и канализации и находящегося в собственности МПВ.
8. Запретить предоставление коммунальных услуг водоснабжения и канализации операторам, которые не имеют лицензии на этот вид деятельности.
9. Инспекция по охране окружающей среды и Государственное агентство «Apele Moldovei» (посредством своей службы управления и надзора над водными ресурсами) должны осуществлять свои полномочия в соответствии с законодательством и усилить контроль над субъектами, не соблюдающими правовые положения, касающиеся защиты и эксплуатации водных ресурсов из артезианских скважин.
10. Исполнительная дирекция АМАС должна разработать Сборник документов относительно порядка передачи объектов публичной собственности в хозяйственное ведение операторам водоснабжения и канализации.

Продвижение и содействие регионализации услуг ВСК

1. Компетентный орган должен актуализировать Генеральную схему (Генеральный план) водоснабжения и канализации с учетом процесса регионализации услуги на всей территории Республики Молдова. Этим документом должны руководствоваться все разработки для реализации инвестиционных проектов, и исправления могут осуществляться только органом, который утвердил общую схему (Правительство Р.М.).
2. Ответственные органы власти не должны выделять финансовые средства на инфраструктурные проекты в населенных пунктах, где отсутствует общая схема водоснабжения и канализации.
3. МПВ владеющие акциями региональных операторов (Акционерные Общества) должны принимать решения об увеличении их уставного капитала, путем выпуска дополнительных акций, и отчуждать их (на основании сделанных взносов) другим МПВ, в чьих населенных пунктах коммунальные услуги по водоснабжению и канализации обеспечивают региональные операторы.
4. Центральные и местные органы публичной власти должны поощрять создание ассоциаций межмуниципального сотрудничества в секторе услуг водоснабжения и канализации.

Развитие кадровых ресурсов и потенциала операторов ВСК

1. Отраслевое министерство при поддержке проектов технической помощи разработает Операционное Руководство оператора водоснабжения и канализации в соответствии с моделью разработанной в Румынии (которая полностью соответствует требованиям законодательства Европейского Союза).
2. Исполнительная дирекция АМАС в партнерстве с Техническим Университетом Молдовы разработает Программу переквалификации в области водоснабжения и канализации для выпускников колледжей из других областей.
3. Установить практику что в случае отставки в соответствии со ст. 85 абзац (1) и (4¹) Трудового кодекса или увольнение в соответствии со ст.86 абз. (1) пункты g) -г) Трудового кодекса, до истечения срока предусмотренного в Договоре о непрерывном профессиональном обучении, работник обязан вернуть работодателю сумму, потраченную им в связи с его профессиональной подготовкой, пропорционально периоду без покрытия.